

موضوع: بررسی سازوکار پیشنهادی راه اندازی بازار ثانوی اوراق مرابحه بیمه سلامت در بازار سرمایه

جلسه روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۲۰ با حضور آقایان تسخیری، مصباحی مقدم، موسویان، نظری، رضائی، محمدی، محسنی، خدابخش، سعیدی (تأمین سرمایه امین) و سرکار خانم رادفر و جمعی از کارشناسان سازمان بورس در محل سازمان بورس و اوراق بهادار تشکیل گردید و پیرامون سازوکار پیشنهادی راه اندازی بازار ثانوی اوراق مرابحه بیمه سلامت در بازار سرمایه بحث گردید.

معرفی موضوع:

اوراق مرابحه بیمه سلامت با مجوز بانک مرکزی در تاریخ ۱۳۹۵/۰۸/۲۵ به منظور تأمین مالی دولت (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) جهت خرید دارو منتشر و توسط شرکت های تأمین سرمایه و صندوق های سرمایه گذاری خریداری شد. انتشار این اوراق در بازار اولی مطابق دستورالعمل اوراق مرابحه سازمان بورس و اوراق بهادار نبوده و بدون داشتن رکن نهاد واسطه، انجام گرفته است و در سازوکار انتشار آن، بانی و ناشر، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می باشد. در این مدل، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به وکالت از سرمایه گذاران، اوراق مرابحه را منتشر کرده و اوراق مذکور توسط سرمایه گذاران خریداری و وجوه نقد به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی که وکیل سرمایه گذاران است پرداخت می شود. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز با وجوه نقد اقدام به خرید و دریافت فیزیکی اوراق دارویی از فروشنده (شرکت فارماشیمی) می کند و بهای آن را به صورت نقد پرداخت می نماید. سپس وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، داروها را با احتساب نرخ سود سالانه ۲۰ درصد به وکالت از سرمایه گذاران به خود فروخته و اقساط آن را در طول ۴ سال و در دوره های زمانی ۶ ماهه به سرمایه گذاران پرداخت می نماید.

در این اوراق به رابطه وکالت بین سرمایه گذاران و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تصریح نشده است و فقط در اعلامیه اوراق که توسط بانک مرکزی منتشر شده، بانی و ناشر یک شخص واحد معرفی گردیده است. حال که درخواست انجام معاملات ثانوی آن در بورس اوراق بهادار وجود دارد، در سازوکار انتشار این اوراق آیا وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می تواند نقش وکیل سرمایه گذاران را ایفا کند و این وکالت ضمنی که به تبع خرید اوراق مذکور توسط سرمایه گذاران پذیرفته شده است، در مدارک انتشار اوراق که متعاقب پذیرش آن در بورس منتشر می شود، تصریح گردد؟

نظر کمیته تخصصی فقهی

۱- وجود نهاد واسط از نظر شرعی به عنوان رکن محسوب نمی شود و وجود آن جهت رعایت استانداردهای سازمان بورس و اوراق بهادار و شفافیت معاملات بازار سرمایه است، بنابر این عدم وجود آن از نظر شرعی اشکالی ایجاد نمی کند.

۲- با توجه به این که در تحقق عقد وکالت نیاز به قصد متعاقدين است، اگر زمان انتشار اوراق، توجه به وکالت و نیابت وزارت رفاه به عنوان نماینده صاحبان اوراق مورد توجه بوده همین اندازه در قصد وکالت کفایت کرده و مدل عملیاتی به عنوان وکالت وزارت رفاه از طرف صاحبان اوراق صحیح است و اگر این مقدار از توجه و اعطای نیابت و وکالت نبود، از آنجا که خریداران اوراق مرباحه توجه به اوراق مرباحه و فرایند عملیاتی آن داشته و به این کار رضایت داشتند در قالب بیع مأذون، معاملات مترتب بر اوراق صحیح خواهد بود.

۳- انتشار اوراق مرباحه صرفاً جهت خرید نقدی و فروش مدت دار اموال صحیح بوده و انتشار آن جهت پرداخت دیون از نظر شرعی اشکال دارد.

محل امضاء اعضاء کمیته، آقایان:

مصباحی مقدم

تسخیری

موسویان

نظری

رضایی

فهیمی

محسنی